

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 8C/96/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814203779
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Dušáková
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2016:7814203779.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, sudkyňou JUDr. Jarmilou Dušákovou, v právnej veci žalobcu CD Consulting, s.r.o., IČO: 264 29 705, Politických vězňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, ČR, právne zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., IČO: 36 864 421, so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanej J. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXXX/X, XXX XX D., o zaplatenie 503,00 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne a 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy, **z a m i e t a**.

Žiadna zo strán **n e m á** na náhradu trov konania právo.

o d ō v o d n e n i e :

1. Žalobca podal návrh na uplatnenie pohľadávky, v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Návrhom sa domáhal zaplatenia zmenkovej sumy vo výške 503,00 Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 503,00 Eur od 28.12.2010 do zaplatenia, 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 503,00 Eur od 14.03.2011 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, čomu zodpovedá suma 1,68 Eur a zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

2. Rozsudkom Okresného súdu Rožňava č. k.: 8C/96/2014 - 26 zo dňa 08.08.2014 súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 503,00 Eur spolu so 6 % ročným úrokom od 20.06.2014 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 1,68 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

3. Proti predmetnému rozsudku vo výroku, ktorým súd zamietol zmenkový úrok v sadzbe 0,25 % denne zo zmenkovej sumy, voči výroku ktorým súd zamietol 6 % ročný úrok do dňa doručenia žalobného návrhu žalovanému, ako aj voči výroku o nepriznaní náhrady trov konania žalobcovi podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie.

4. Krajský súd v Košiciach po preskúmaní rozsudku súdu 1. stupňa a konania, ktoré mu predchádzalo, rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania zrušil a v zrušenom rozsahu vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolací súd považoval v tomto konaní za nesporné, že na prejednávanú vec je potrebné aplikovať Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotu sporu (ďalej len „Nariadenie“). Neznamená to však, že ak navrhovateľ predložil v tomto konaní ako jediný listinný dôkaz prvopis zmenky, že súd podľa čl. 4/4. Nariadenia, ak sa domnieva, že informácie, ktoré poskytol navrhovateľ nie sú dostatočne jasné alebo primerané a pokiaľ

sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, že nemôže navrhovateľovi uložiť doplniť informácie alebo dokumenty v lehote určenej súdom. Na tento účel vnútroštátny súd použije vzorové tlačivo B, ktoré je uvedené v prílohe II Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007. Podľa čl. 5/1. tohto Nariadenia Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné, avšak súd môže nariadiť ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Preto súd prvého stupňa v tomto konaní o vydanie rozsudku, môže od navrhovateľa požadovať okrem predloženej zmenky aj iné listinné dôkazy.

5. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa vo veci nepostupoval podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pretože navrhovateľovi nedoručoval podľa prílohy 2 tohto Nariadenia „tlačivo B“, a to žiadosť súdu na doplnenie návrhu na uplatnenie pohľadávky, aj keď navrhovateľ k návrhu na uplatnenie pohľadávky podľa tohto Nariadenia predložil ako jediný listinný dôkaz iba predmetnú zmenku. Súd prvého stupňa vo veci rozhodol rozsudkom len na základe zmenky.

6. Odvolací súd tiež poukázal na to, že odvolaciemu súdu aj súdu prvého stupňa z ich rozhodovacej činnosti je známe, že obchodná spoločnosť POHOTOVOST s.r.o., Pribinova 25, Bratislava ako remitent (osoba, ktorej sa malo platiť zo zmenky) uvedená na predmetnej vlastnej zmenke, poskytovala a poskytuje spotrebiteľské úvery a vedie množstvo súdnych a exekučných sporov na súdoch v Slovenskej republike o vymáhanie peňažných pohľadávok zo spotrebiteľských úverov. Na zabezpečenie týchto pohľadávok zo spotrebiteľských úverov vystavovala a prijímala zmenky, ktoré mali zabezpečovaciu funkciu k jeho pohľadávkam zo spotrebiteľských úverov voči spotrebiteľom podľa § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v období od 1.8.2008, kedy tento Zákon o spotrebiteľských úveroch umožňoval zmenkou len zabezpečiť nároky zo spotrebiteľských úverov. Znamená to, že predmetná zmenka vystavená dňa 09.09.2009 mohla byť vystavená len na zabezpečenie dlhu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a len v rozsahu určenom v citovanom ustanovení Zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd prvého stupňa podľa názoru odvolacieho súdu preto nemohol vo veci rozhodnúť len na základe jedného dôkazu predloženého navrhovateľom, lebo zo zmenky nemohol zistiť, či bola vystavená v súlade s obmedzením daným ustanovením § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

7. Odvolací súd ďalej poznamenal, že navrhovateľ v tomto konaní uplatnil peňažnú pohľadávku podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, preto súd prvého stupňa mal vec prejednať podľa tohto nariadenia a nie podľa § 175 Občianskeho súdneho poriadku, ktorým sa upravuje konanie o vydanie zmenkového platobného rozkazu iba na návrh navrhovateľa. Nemal preto prejednávanú vec právne posudzovať len podľa Zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového, lebo navrhovateľ vo veci nenavrhol vydať zmenkový platobný rozkaz. Predložená zmenka je v tomto konaní podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007 iba jedným z dôkazov na vydanie navrhovaného rozsudku. Nie je však dôkazom jediným, ako je to v konaní podľa § 175 OSP o vydanie zmenkového platobného rozkazu.

8. Odvolací súd navyše uviedol, že súd prvého stupňa nie je zmenkovým súdom podľa § 10 Zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov, preto ani nemohol vo veci rozhodovať na základe predloženej zmenky ako jediného predloženého dôkazu. Taktiež súd nemôže z platnej zmenky ako jediného dôkazu čiastočne vyhovieť návrhu a čiastočne návrh zamietnuť.

9. Krajský súd v Košiciach na základe uvedeného uložil súdu prvého stupňa v ďalšom konaní konať vo veci podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu tak, ako to navrhol žalobca v návrhu, vyzvať žalobcu tlačivom „B“ - žiadosť súdu o doplnenie návrhu, pretože podľa čl. 4/4. tohto Nariadenia informácie a dokumenty, ktoré predložil žalobca spolu s návrhom nie sú dostatočné. Súdu prvého stupňa bolo teda odvolacím súdom uložené vyzvať žalobcu, aby predložil listinné dôkazy alebo iné dôkazy svedčiacie o oprávnenosti uplatnenej peňažnej pohľadávky, pretože predmetná zmenka nie je postačujúcim listinným dôkazom v tomto konaní podľa Nariadenia. Ak žalobca na túto výzvu súdu prvého stupňa na základe tlačiva „B“ podľa Nariadenia, nebude reagovať alebo odmietne predložiť súdu iné dôkazy, súd podľa čl. 4/4. veta druhá Nariadenia návrh zamietne.

10. V súlade s vyššie uvádzanými právnymi závermi súdu vyššieho stupňa vyplývajúcimi z jeho uznesenia (Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k.: 6Co/836/2014 - 62 zo dňa 30. 09. 2015) tunajší súd doručil žalobcovi tlačivo B, v ktorom ho vyzval na predloženie listinných dôkazov alebo iných dôkazov svedčiacich o oprávnenosti uplatnenej peňažnej pohľadávky.

11. Podľa čl. 2 odsek 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu, alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2000.- Eur.

12. Podľa čl. 4 bod 1 uvedeného nariadenia, navrhovateľ začne európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu vyplnením vzorového tlačiva A, ako je uvedené v prílohe I. a jeho podaním na príslušný súd, alebo tribunál osobne, poštou, alebo akýmkoľvek iným komunikačným prostriedkom ako je fax, alebo elektronická pošta, ktorý je prijateľný pre členský štát v ktorom sa konanie začína.

13. Podľa čl. 4 odsek 4 uvedeného nariadenia, ak sa súd alebo tribunál domnieva, že informácie, ktoré poskytol navrhovateľ, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nie je správne vyplnené, a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dá navrhovateľovi možnosť tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky doplniť alebo opraviť, alebo predložiť týmto orgánom určené doplňujúce informácie alebo dokumenty, alebo vziať pohľadávku späť, a to v lehote určenej týmto orgánom. Na tento účel súd alebo tribunál použije vzorové tlačivo B, ako je uvedené v prílohe II.

14. Ak sa pohľadávka zdá zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný alebo ak navrhovateľ tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nedoplnil alebo neopravil v rámci určenej lehoty, návrh sa zamietne.

15. Žalobca, reagujúc na vyššie uvádzanú výzvu tunajšieho súdu na základe tlačiva „B“ Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, doručil súdu dňa 27.11.2015 podanie zo dňa 25.11.2015, v ktorom (okrem iného) uviedol, že poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch vyplývajúcich z platnej zmenky. Žalobca predložil súdu originál zmenky. Zmenkové informácie preniesol žalobca presne do návrhu na uplatnenie pohľadávky, a preto neostáva z jeho strany čo doplniť alebo opraviť. Žalobca uplatňuje v konaní majetkové práva zo zmenky a nie z pohľadávky. Zároveň uviedol, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené.

16. Dňa 20.10.2015 prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR a obchodnoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR spoločné stanovisko k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa v nasledujúcom znení :

I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že :

1.) pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

2.) pokiaľ súd nevzhľadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

17. Stanovisko je uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod číslom 93.

18. Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd môže aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky preskúmať a posúdiť nárok na uplatnený zmenkový úrok, či tento nie je uplatnený v rozpore s dobrými mravmi vzhľadom na jeho výšku, teda platnosť dohody o zmenkovom úroku súd skúma ex offa. Súd má teda právo a povinnosť vyhodnotiť, či dohodnutý úrok je primeraný a ak túto podmienku nespĺňa, návrh v časti úroku zamietnuť.

19. Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 OZ).

20. Ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

21. Zmenkový úrok rovnako ako úroky dohodnuté pri poskytovaní pôžičky alebo úveru predstavuje odmenu za poskytnuté peňažné prostriedky, preto jeho výška musí zodpovedať danému účelu.

22. Zmenkový zákon ako osobitný predpis a ani Občiansky zákonník ako všeobecný predpis neustanovujú, do akej výšky je možné dojednať zmenkový úrok, ktorý je teda predmetom voľného zmluvného dojednania medzi účastníkmi zmenkového vzťahu, čo však neznamená, že by sa na túto dohodu nevzťahovalo ustanovenie § 3 ods. 1 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Neprimerane vysoké úroky vrátane zmenkového úroku dojednané pri peňažnej pôžičke alebo úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška dohodnutých úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26.4.2012 sp.zn. 5 Cdo 26/2011).

23. Vychádzajúc z vyššie uvedeného zastáva súd názor, že dohodnutá výška zmenkového úroku 91,25 % ročne podstatne prevyšuje úrokovú mieru obvyklú z praxe peňažných ústavov v čase vystavenia zmenky, kedy úrokové sadzby boli nižšie ako 14 % ročne pri spotrebiteľských úveroch a ostatných úveroch pre domácnosti poskytované bankami, z ktorého dôvodu je dohoda o zmenkovom úroku v rozpore s dobrými mravmi, a teda neplatná v zmysle ustanovenia § 39 OZ ako celok.

24. Dohoda o zmenkovom úroku tvorí nedeliteľný celok a podľa obsahu ju nemožno deliť tak, ako to má na mysli ustanovenie § 41 OZ, a teda určiť za neplatnú len tú časť dohody, ktorú vzhľadom na výšku dohodnutých úrokov považuje súd za neprimeranú a v prevyšujúcej časti priznať zmenkový úrok. Z neplatnej dohody nie je možné priznať žiadne plnenie.

25. Z vyššie uvedených dôvodov nebolo možné žalobcovi priznať zmenkový úrok v dohodnutej výške 0,25% denne, teda 91,25% ročne zo zmenkovej sumy, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozsudku.

26. Pokiaľ ide o zaplatenie zákonného úroku 6 % ročne odo dňa zročnosti zmenky v zmysle ustanovenia § 48 ods. 1 zák. č. 191/1950 Sb., žalobca nepreukázal v konaní, kedy bola žalovanému predložená zmenka na platenie, a kedy sa teda stala zročnou. Súd zároveň dodáva, že v bode 8.1 štvrtom odseku návrhu na uplatnenie pohľadávky, kde žalobca opísal okolnosti predloženia zmenky (a ani v iných bodoch návrhu) nie je uvedený údaj, kedy bola zmenka predložená žalovanému k zaplateniu a uvedené je len všeobecne: "Indosant predložil zmenku k zaplateniu..." bez konkretizácie, kedy a za akých okolností k tomu došlo. Žalobca ani počas konania, a ani v odvolacom konaní nepredložil žiaden dôkaz preukazujúci tú skutočnosť, že zmenka sa stala zročnou 28.12.2010, pričom dôkazné bremeno v tomto smere bolo na žalobcovi. Súd preto ustálil moment predloženia zmenky na platenie žalovanému ako deň, kedy

žalovanému bol doručený súdom návrh na uplatnenie pohľadávky (19.06.2014) a následne zročnosť zmenky nasledujúci deň, t. j. 20.06.2014, od ktorého priznal navrhovateľovi 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy. Za obdobie do zročnosti zmenky tento zákonný úrok nepatrí, preto súd žalobu o zaplatenie 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy zamietol.

27. Podľa ustanovenia § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

28. Žalobca bol v konaní čiastočne úspešný, čo do priznanej zmenkovej odmeny, bol však neúspešný v časti nepriznaného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z dlžnej sumy, čo niekoľkonásobne prevyšuje žalovanú istinu a aj ohľadom uplatneného 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy, preto súd o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal s poukazom na vyššie citované ustanovenie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Košiciach, prostredníctvom tunajšieho súdu.

Podľa ustanovenia § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že: a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 127 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie: a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje, a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.